

2011-12-20

Dnr 43-2011:377

Kiruna kommun

Rektorn vid Karesuando skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Karesuando skola
i Kiruna kommun

Tillsyn av Karesuando skola

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kiruna kommun under höstterminen 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Karesuando skola besöktes den 6 oktober 2011.

Tillsynen visar att Karesuando skola måste vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen, särskilt för pojkarna. Som grund för arbetet med att främja elevernas kunskapsutveckling måste skolan verka för att öka elevernas kännedom om utbildningens mål, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter eleverna och deras vårdnadshavare har. Samordning av undervisningen i olika ämnesområden och samverkan mellan lärarna är också centrala utvecklingsområden. Skolan behöver även förbättra de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Det är viktigt att eleverna får tydlig information om sin kunskapsutveckling gentemot kunskapskraven och att skolans ansvar och insatser tydligt framgår i dokumentationen. Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Karesuando skola i Kiruna kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kiruna kommun att senast den **16 mars 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

2011-12-20

2 (10)

Dnr 43-2011:377

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har (Lgr 11/Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- lärarna samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen och för att ge överblick och sammanhang (Lgr 11/Lpo 94 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer).
- undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet (Lgr 11/Lpo 94 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte tillräckligt om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- de skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).
- det i de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Personalkompetens

Rektor har inte särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Personalkompetens.

I detta ingår att:

- huvudmannen ser till att rektor får en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna (2 kap. 12 § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat mindre allvarliga brister som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterade brister finns nedan under *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen

2011-12-20

3 (10)

Dnr 43-2011:377

Till följd av anmärkningen ska **Ni senast den 16 mars 2012** vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Eleverna har inte tillgång till skolsköterska.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Karesuando skola redovisar 100 procentig måluppfyllelse i alla ämnen i årskurs 3 under år 2009. Måluppfyllelsen varierar från 85–100 procent i svenska och 70–100 procent i matematik. De uppgifter som redovisas för resultaten i nationella prov för årskurs 3 visar att för år 2009 nådde alla elever kravnivån för proven i svenska och matematik men för år 2010 nådde endast nio procent kravnivån för provet i matematik och 36 procent i svenska.

Skolan redovisar också andelen elever som nått kravnivån i de nationella proven för årskurs 5 under åren 2009–2010. För år 2009 nådde 98 procent av eleverna kravnivån i svenska, 45 procent i engelska och 89 procent i matematik. För år 2010 nådde endast 53 procent av eleverna kravnivån i svenska, 40 procent i engelska och 60 procent i matematik. Andelen elever som i alla ämnen nått mål att uppnå för årskurs 5 är 80 procent för år 2009. Det finns inga uppgifter för år 2010. Resultaten för de nationella proven i årskurs 9 för år 2009 visar att 95 procent av eleverna nådde kravnivån i svenska, 79 procent i engelska och 95 procent i matematik. Andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program var 81 procent för år 2007 och har därifrån ökat till 100 procent för 2010. Meritvärdet för årskurs 9 har mellan 2007 och 2010 varierat mellan 217 (2009) och 256 (2008).

Genomgående är det stor skillnad i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor. Exempelvis var skillnaden i meritvärde för år 2010 hela 61 poäng till flickornas fördel.

Mot bakgrund av detta måste skolan vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att lägst nå kunskapskraven i alla ämnen med avstamp i en analys av resultaten.

När det gäller värdegrundresultat utvärderas elevernas studiemiljö utifrån skolans likabehandlingsplan. Den beskriver att arbetsmiljön blivit bättre med åren. Skolan arbetar målmedvetet med värdegrundsfrågor vid exempelvis temadagar, friluftsdagar och gruppövningar. Miniteamets arbete och regelbundna träffar kring skolsituationen och enskilda elevärenden och ett bra samarbete med vårdnadshavare lyfts också fram som en av orsakerna till den positiva utvecklingen. Vidare anger utvärderingen att det var mycket få ärenden gällande kränkande behandling och mobbning under 2010/11. Det som varit mest uppmärksammat är elevers psykiska hälsa, speciellt bland flickor. Med anledning av detta har ett samarbete med elevhälsan inletts. Av intervjuer med eleverna framgår att de upplever att miljön är trygg. Personal bekräftar att det råder trygg stämning med vuxennärvaro på skolgården, i korridorer samt att vuxna agerar vid uppkomna incidenter. I de fall kränkningar sker och konflikter uppstår, finns rutiner för att lösa dem.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Motivering:

Kännedom om vilka mål utbildningen har är en viktig grund för elevernas utbildning och lärande. Intervjuer med elever, lärare och rektor visar att rektorn och lärarna inte i alla ämnen klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Vissa lärare, exempelvis i svenska har en kontinuerlig dialog med eleverna kring kunskapsmålen. Föräldrarna ges information om mål i vissa ämnen vid utvecklingssamtalen men det finns ingen kontinuitet och gemensam strategi för hur skolan ska arbeta med detta. De kommunala skolorna i Kiruna kommun har inlett ett arbete med att gå över till ett webbaserat system för information till elever och föräldrar och dokumentation av bland annat skriftliga omdömen och individuella utvecklingsplaner. Arbetet är igång men Karesuando skola arbetar inte i systemet fullt ut.

Intervjuer med lärare och rektor visar att samverkan mellan lärare och samordning av undervisningen i olika ämnesområden sker i alltför begränsad utsträckning. Det lärarna främst samarbetar kring är praktiska frågor och samordning av undervisning i olika ämnesområden begränsas till temadagar och friluftsdagar. Orsaken anges främst vara tidsbrist. Skolinspektionen bedömer att Karesuando skola måste verka för ökad samordning av undervisningen i olika ämnesområden och samverkan lärare emellan. Detta för att eleverna ska ges möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet, få överblick över kunskapsområden och stödja deras allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. I det arbetet ingår övergripande diskussioner om hur lärare ska kunna stimulera och utmana eleverna i deras lärande. Det är angeläget att skolans personal ges utrymme för diskussioner kring exempelvis kunskapssyn, kunskapsmål och bedömning samt arbetssätt och innehåll som grund för detta arbete.

Författning:

1 kap. 11 §, 4 kap. 14 §, 4 kap. 5 § skollagen

Lgr 11/Lpo94 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Lgr 11/Lpo94 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Lgr 11/Lpo94 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte tillräckligt om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Karesuando skola upprättar individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för samtliga elever i samband med utvecklingssamtalen. De planer Skolinspektionen tagit del av uppfyller dock inte kraven i skollagen. För elever i årskurs 1 – 6 omfattar de skriftliga omdömena inte alla de ämnen eleven får undervisning i. Samhällskunskap, historia, religion, geografi, kemi, biologi, fysik och teknik sammanfattas under ämnesbeteckningen orienteringsämnen, ett begrepp som försvann i och med införandet av Lpo 94. Beskrivningen av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven saknas i de flesta ämnen. För ett ämne relateras elevens kunskapsutveckling till betygskriterier för G, VG och MVG. Dessa kriterier motsvarar varken kunskapskraven i Lgr 11 eller tidigare reglering gällande mål att uppnå i årskurs 5, vilket är den reglering som gällde för granskade dokument.

För eleverna i årskurs 7 – 9 används ett dokument som heter utvecklingsbok. Det innehåller skriftliga omdömen och individuell utvecklingsplan. I dessa dokument finns inte alltid en bedömning gentemot mål att uppnå och innefattar inte alla de ämnen eleven får undervisning i. Samhällskunskap, historia, geografi och religion sammanfattas under beteckningen SO och biologi, fysik och kemi sammanfattas under beteckningen NO. De skriftliga omdömena ska omfatta alla de ämnen som eleven får undervisning i och inte sammanfattas i ämnesblock.

De individuella utvecklingsplaner som skolan utarbetat beskriver framförallt hur eleven är och vad eleven gör. Skolans insatser för att eleven ska nå målen framgår inte. En individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt. Skolans ansvar för undervisningen och insatser är således centrala att redogöra för.

Författning:

3 kap. 4 §, 10 kap. 13 § skollagen

Lgr 11/Lpo 94 2.4 Övergripande mål och riktlinjer, Skola och hem

Bedömningsområde: Personalkompetens

Bedömning:

Rektor har inte särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna.

2011-12-20

7 (10)

Dnr 43-2011:377

Motivering:

Ordinarie rektor är för närvarande tjänstledig. Nuvarande rektor är tillförordnad sedan höstterminen 2010, har pedagogisk utbildning och erfarenhet samt visar god kunskap om det inre arbetet i skolan. Dock saknar rektorn rektorsutbildning eller utbildning som kan jämföras med denna.

Författning:

2 kap. 12 § skollagen

Anmärkning:

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning:

Eleverna har inte tillgång till skolsköterska.

Motivering:

Vid tillsynstillfället finns inte tillgång till skolsköterska vid Karesuando skola. Mot bakgrund av att eleverna erbjuds hälso- och sjukvård genom ett samarbete med vårdcentralen i Karesuando finner Skolinspektionen att bristen är att anses som mindre allvarig. Triangelsskolan ges därför en anmärkning.

Författning:

2 kap. 25 § skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Karesuando skola

Karesuando skola är Sveriges nordligaste grundskola och ligger i byn Karesuando, 18 mil norr om Kiruna på gränsen till Finland. I skolan upptagningsområde talas flera språk, bland annat svenska, finska, meänkieli och nordsamiska. Den samiska kulturen präglar området och återspeglas i skolans verksamhet med bland annat sameintegrering och möjlighet till undervisning i minoritetsspråken. Karesuando skola omfattar förskoleklass till årskurs 9. Till skolan hör också ett fritidshem. Vid tillsynsbesöket hade skolan 57 elever i grundskolan, en elev i förskoleklass och en särskoleelev. Skolbyggnaden innefattar gymnastiksal, simhall, slöjdsalar och en matsal.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Karin Nilsson och Jurist Hanna Karlsson.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Pär Axelsson
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).